

A 10128

**Amtscentralen for
Undervisningsmidler.**

1976-2000

I henhold til loven af 12. juni 1975 om amtscentraler skulle der i hvert amt senest den 1. april 1976 oprettes en amtscentral for undervisningsmidler.

Amtscentralen blev en rent amtskommunal institution, der blev dannet ved sammenlægning af de hidtidige skolecentraler, der havde været drevet af de amtslige skoleråds kredse og de fælleskommunale samlinger, der i almindelighed blev drevet ved et samarbejde mellem primærkommunerne i amtsråds kredsen.

Amtscentralen refererede til amtsrådets undervisnings- og kulturudvalg, men havde i øvrigt som rådgivende organ et repræsentantskab, der kunne udtale sig om forhold vedrørende amtscentralen og på hvis årlige møder der bl.a. blev redegjort for amtscentralens virksomhed.

Amtscentralen fik hovedafdeling i Vejle, men med tre afdelinger i Fredericia, Horsens og Kolding. Amtsentralen bestod primært af to store samlinger: Den distributive samling (fællessamlingen af classesæt), der var placeret i Vejle. Hertil kom den informative samling af de undervisningsmaterialer, der var i handelen. Den informative samling var placeret i Vejle, men med dubletsamlinger i afdelingerne i de øvrige tre byer. Disse to samlinger suppleredes hen ad vejen med andre samlinger, som f.eks. den pædagogisk-metodisk samling og samlingen af bånd og videoer (blandt andet fra DR) placeret i Vejle.

I 1982 indførtes edb-udlånskontrol, hvilket betød en effektivisering og lettelse af arbejdsgangene. Afgørende for amtscentralens virksomhed blev den bygningsmæssige udvidelse, der blev gennemført i 1980, og som dels gav bedre plads til samlingerne, men også for alvor åbnede op for den kursus og konferencevirksomhed, der blev en væsentlig del af amtscentralens funktion.

Forholdet til folkebibliotekerne blev sikret ved etablering af et kontaktudvalg, der skulle behandle emner af fælles interesse. Indledningsvis var der stor mødevirksomhed i gruppen, men efterhånden blev mødefrekvensen mere spredt. Årsagen var, at det nære og gode forhold, der hen ad vejen blev opbygget mellem de to institutioner, betød, at mange problemer blev afklaret løbende ved kontakt mellem institutionernes ledere. Et fællesskab fra midten af 90'erne om kørsel med bøger og classesæt til amtets skoler og biblioteksafdelinger var med til at yderligere at styrke det praktiske samarbejde.

Der blev kort efter starten i 1978 påbegyndt et udredningsarbejde vedrørende den fremtidige servicering af gymnasier, tekniske skoler og handelsskoler. De respektive udvalg nedkom med betænkninger, hvis forslag imidlertid på grund af besparelser ikke blev ført ud i livet. Bedre gik det amtscentralens tiltag overfor fritidsundervisningen, hvor en betjening blev etableret. Centralbiblioteket indgik i den permanente arbejdsgruppe vedrørende fritidsundervisningen.

Ligeledes var der omkring 1978 intense drøftelser (bl.a. i det lokale kontaktudvalg) af Landscentralen for Undervisningsmidler's betænkning "Placering og distribution af undervisningsmaterialer". Betænkningen, der bl.a. stillede forslag om opbygning af særsamlinger for professionelle undervisere placeret i tilknytning til folkebibliotekerne, var overordentlig ambitiøs og ressourcekrævende og havde derfor ikke fremtiden for sig i de fattigfirsere, man var på vej ind i.

I forbindelse med en voldsom opbremsning i den amtslige økonomi blev Amtscentralen i 1988 stillet overfor betydelige besparelseskra, der betød nedlæggelse af de tre informative afdelinger i Fredericia, Horsens og Kolding fra 1990, idet hovedformålet var at bibeholde bredden i materialetilbuddet på hovedafdelingen i Vejle. (Fredericia blev dog videreført på lokalt initiativ). Omstillingen kan ses som en parallel til de besparelsetiltag centralbiblioteket samtidig af økonomiske grunde var nødsaget til at foretage.

Trods disse opbremsninger er der dog alt i alt tale om en særdeles betydelig vækst i amtscentralens virksomhed fra 1975 til 1999.

Med kommunalreformen 2007 blev amterne afløst af regionerne. Amtscentralen blev omdøbt til "Center for Undervisningsmidler" og er nu organiseret som en institution under University College, Lillebælt.

Ledere af Amtscentralen:

Viggo Haar 1975- 1993.
Ole Østergaard 1993-2007

Lbnr	År	Sign	Art	Bd	Pk	Læg
1	1970	v	Betænkning om formidling af undervisningsmidler inden for folkeskolen. Afgivet af folkeskolens læseplansudvalg den 14. september 1970. (Betænkning nr. 577). 1970.	1		
2	1972	v	Fritidsundervisningens behov for biblioteksbetjening. Rapport udarbejdet af den af direktørerne for Bibliotekstilsynet og Direktoratet for ungdomsundervisningen 15. april 1972 nedsatte arbejdsgruppe. 1972.			1
3	1972-1975	v	<p>Lov om amtscentraler for undervisningsmidler af 12. juni 1975.</p> <p>Anm.:</p> <p>Læget indeholder desuden en række tidligere lovforslag om amtscentraler 1972-1973.</p>			1
4	2003	v/k	<p>Viggo Haar, Redegørelse for tilblivelse af Lov om Amtscentraler, Lov om Landscentral samt Lov om Amtscentre. 2003</p> <p>Anm.:</p> <p>Er en redegørelse udarbejdet af forhenværende amtscentralleder Viggo Haar om lovenes forudsætninger og tilblivelse.</p>			1
5	1976-1982	v	<p>Regulativ for Amtscentralen i Vejle Amt.. 1976-1982.</p> <p>Anm.:</p> <p>Det gældende regulativ for Amtscentralens opgaveløsning og styrelse. 1976 med udvidelser pr. 1979 og 1982.</p> <p>Indeholder endvidere arbejdspapirer angående de fremtidige arbejdsområder for skolecentralen (amtscentralen) i Vejle Amt, udarbejdet af Det pædagogiske Udvalg, 1974.</p>			1
6	Ca. 1978-1994	v	<p>Forretningsorden for Repræsentantskabet for Amtscentralen for Undervisningsmidler i Vejle Amt. 1978-1994</p> <p>Anm.:</p>			1

			Indeholder forretningsorden ca. 1978, 1980, 1982, 1992 og 1994.			
7	1975	v	Rapport om forholdet mellem centralbiblioteker/folkebiblioteker og Amtscentralen for Undervisningsmidler. December, 1975. Anm.: Rapporten er udarbejdet af Bibliotekstilsynets arbejdsgruppe om forholdet mellem centralbiblioteker/folkebiblioteker og Amtscentralen for Undervisningsmidler. Vedlagt: Oplæg til rapporten.	1		
8	1975	f	Forholdet mellem centralbiblioteker og folkebiblioteker. 1975. Anm.: Består af materialer fra Centralbibliotekarmøde i Slagelse 1.september 1975. hvor Bibliotekstilsynet orienterede om det kommende samarbejde med amtscentralerne og hvor de enkelte centralbiblioteker (på initiativ af Herning) redegjorde for hvorledes samarbejdet fungerer i deres respektive amter.			1
10-16	1976-1998	f	Møder i Amtscentralens repræsentantskab. 1976-1998. 10: 1976-1979 11: 1980-1982 12: 1983-1984 13: 1985-1987 14: 1988-1989 15: 1990-1993 16: 1994-1998 Anm.: Repræsentantskabet skal foretage indstillinger til undervisnings- og kulturudvalget vedrørende amtscentralens tekniske, faglige og pædagogiske virksomhed, samt udtale sig om spørgsmål, der forelægges det af amtsrådet eller undervisnings- og kulturudvalget. Blandt de 29 repræsentanter udpegede Vejle kommune én repræsentant, (gennem alle årene stadsbibliotekaren).			7
20	1976	f	Udvalget vedrørende fritidsundervisningens			1

			fremtidige materialeforsyning og samarbejde med Amtscentralen for Undervisningsmidler. 1976- Anm.: Indeholder en betænkning om amtscentralens service overfor fritidsundervisningen udarbejdet af et underudvalg og udsendt 25.1.1977.			
21	1978	f	Udvalget vedrørende handelsskolernes fremtidige service fra amtscentralen. 1978- Anm.: Udvalget havde til opgave at udarbejde et oplæg angående den fremtidige betjening af handelsskoler. Stadsbibliotekar Egon Knudsen indgik i udvalget.			1
22	1978	f	Udvalget vedrørende gymnasierne fremtidige service fra amtscentralen. 1978- Anm.: Udvalget havde til opgave at udarbejde et oplæg angående den fremtidige betjening af gymnasierne. Lederen af Nørremarksbiblioteket i Kolding, Lis Cajus Pedersen, indgik i udvalget.			1
23	1978	f	Udvalget vedrørende de tekniske skolers fremtidige betjening fra Amtscentralen. 1978. Anm.: Udvalget havde til opgave at udarbejde et oplæg angående den fremtidige betjening af de tekniske skoler. Vicestadsbibliotekar Palle Bo Frandsen, Horsens Bibliotek, indgik i udvalget.			1
25	1976- 1997	f	Kontaktudvalget mellem Amtscentralen og centralbiblioteket/folkebibliotekerne. 1976-1997 Anm.: Til at behandle løbende spørgsmål de to sektorer imellem, blev der i 1976 nedsat et udvalg hvor Amtscentralen var repræsenteret af amtscentrallederen, en afdelingsleder og en pædagogisk medarbejder, medens gruppen på bibliotekssiden bestod af: centralbibliotekaren, vicebibliotekaren og en leder et heltidsbibliotek.			1
26	1980	f	Udvalget vedrørende pædagogisk-metodisk litteratur. 1980-			1

			<p>Anm.:</p> <p>Centralbiblioteket var repræsenteret i udvalget ved bibliotekar Birgit Brunbech (1980-82) og ved bibliotekar Helle Wiese (1983-).</p>			
30-32	1977-1992	f	<p>Materialeudvalget vedrørende fritidsundervisningen. 1977-1992.</p> <p>30: 1977-1978. 31: 1979-1981. 32: 1982-1992.</p> <p>Anm.:</p> <p>Materialeudvalget vedrørende fritidsundervisningen havde til opgave at være rådgivende omkring Amtscentralens indkøb af materialer (især klassesæt) til brug i den organiserede fritidsundervisning. I udvalget sad bl.a. repræsentanter fra ungdomsskolerne, forberedelseskurserne og den almene voksenundervisning efter fritidslovens §3. Bibliotekerne var repræsenteret ved vicedstadsbibliotekar Jørn Godrum Bech frem til 1985. Derefter af vicedstadsbibliotekar Kåre Langlet indtil 1992. Han afløses af vicedstadsbibliotekar Else Goul.</p>			3
40	1983	k	<p>Bibliotekstilsynet: Forholdet mellem amtscentraler og centralbiblioteker. 1983.</p> <p>Anm.:</p> <p>Spørgeskemaundersøgelse hvor Bibliotekstilsynet ønskede de lokale samarbejdsformer belyst.</p>			1
42	1981	k	<p>Sag vedrørende læseretarderede voksnes muligheder for lån af lydbøger på amtscentralen. 1981.</p> <p>Anm.:</p> <p>Vedrører forespørgsel fra Horsens Bibliotek til Bibliotekstilsynet om læseretarderedes muligheder for lån af lydbøger fra Amtscentralen. Sagen behandlede i kontaktudvalgt på et ekstraordinært møde 15.10. 1981 (se lbnr. 25).</p>			1
43	1979	k	<p>Brev til Århus Kommunes Biblioteker om hvorledes samarbejdet mellem amtscentral og centralbibliotek er organiseret i Vejle Amt. 1979.</p>			1
44	1977-	k	<p>Korrespondance vedrørende Amtscentralen for</p>			1

	1982		Undervisningsmidler, Vejle. 1977-1982. Anm.: Vedrører retningslinjer for rekvirering af materialer fra Amtscentralen, samt udpegning af biblioteksrepræsentanter til repræsentantskab m.m.			
48	1986-1988	u	Avisomtale af Amtscentralen 1986-88. Anm. Bl.a. om forsøgene på at undgå lukningen af afdelingen i Fredericia. Portræt af Viggo Haar i anledning af 60-årsdagen i 1988.			1
50	1981	a	Notat om et forsøg med etablering af 3-amtsligt dokumentations- og distributionscentral for EDB-undervisningsmateriale (UV-DATATEK). 1981. Anm.: Notatet er udarbejdet af amtscentrallederne i Sønderjylland, Ribe og Vejle Amter.			1
51	1983-	a	Materialer vedrørende Amtscentralens kursusvirksomhed. 1983- Anm.: Se i øvrigt også de årlige beretninger på repræsentantskabsmøderne (lbnr. 10-16 samt 52).			1
52	1977-1997	a	Beretning. Amtscentralen for Undervisningsmidler. 1977-1997. Anm.: Er et uddrag af Vejle Amts Undervisnings- og kulturudvalgs beretning, således som den årligt blev præsenteret som orienteringsmateriale på repræsentantskabsmøderne.			1
55	Ca. 1978	a	Amtscentralen for Undervisningsmidler i Vejle Amt. Informationsfolder. Ca. 1978.	1		
56	1980	a	Indvielse af nye lokaler på Amtscentralen. 1980.			1
61	1985	a	Amtscentralen for Undervisningsmidler i Vejle Amt. I går – i dag – i morgen. Et udvalgsarbejde om Amtscentralen 1983/84. Anm.: Redegørelsen indeholder en fyldig beskrivelse af Amtscentralens opbygning og funktion samt forslag til handlingsplaner for 1986ff.	1		

62	1987	a	Visioner på heden... om amtscentralernes fremtid. En uformel rapport fra amtscentralernes scanningsseminar på Hovborg Kro den 2. – 4. februar 1987.	1		
63	1987	a	Fremtidens Amtsentral i Vejle Amt. Visioner og mål. En rapport udarbejdet af Amtsentralen for Undervisningsmidler i Vejle Amt. November, 1987.	1		
64	1988	a	Amtsentralens fremtid i Vejle Amt. 1988. Anm.: Rapport fra et arbejdsudvalg nedsat af amtets Undervisnings- og Kulturudvalg, november 1987.	1		
66	1990	a	Amtsentralerne i mediebilledet – et udspil til undervisningssektoren. Udgivet af Amtsentralerne i Danmark, 1990.			1
67	1990	a	Rapport afgivet af Kommunernes Landsforenings arbejdsgruppe om amtscentralernes fremtidige styrelse og finansiering. 1990. Anm.: På baggrund af Lotz-3 betænkningen nedsatte Kommunernes Landsforening en arbejdsgruppe, der skulle fremkomme med et oplæg om amtscentralernes fremtidige styrelse og finansiering.	1		
68	1990	a	Rapport fra arbejdsgruppe vedr. amtscentralernes fremtidige opgaver, styring og finansiering. November, 1990. Anm.: På baggrund af Lotz-3 betænkningen nedsatte Amtsrådsforeningen en arbejdsgruppe, der skulle fremkomme med et oplæg om amtscentralernes fremtidige opgaver, styring og finansiering.	1		
70	Ca. 1993	a	Beskrivelse af nogle pejlemærker og perspektiver for Amtsentralens nuværende og nye arbejdsområder. Ca. 1993.			1
71	Ca 1993	a	Organisationsplan. Ca. 1993. Anm.: Beskriver de arbejdsopgaver der påhviler amtscentralens afdelingsledere og basisgrupper.			1
75	1989-1994	a	Nyt fra Amtsentralen. 1989-1994. Anm.: "Nyt fra Amtsentralen" var Amtsentralens			1

			informationstidsskrift til brugerne og udkom med ca. 4 numre pr. år. Læget indeholder kun spredte numre af bladet, fortrinsvis fra perioden 1993-1994.			
80	2004	a	Amtscentralen – amtscentrenes historie fra 1930'erne til 2000. Rapport udarbejdet 2004 af forhenværende ledere ved Amtsentrene for Undervisning. 2004.			1